

Nr 34.

Ankom till riksdagens kansli den 17 juli 1914 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder. (3:e avd.)

I punkt 15 under sjätte huvudtiteln av den till riksdagen den 18 maj 1914 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlåtas angående anslag till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder, för ändamålet beräkna ett anslag å extra stat för år 1915 av 249,746 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 12 juni 1914 avlåten proposition (nr 158), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen *dels* att till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder på extra stat för år 1915 anvisa ett anslag av 252,746 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att därav redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna erforderliga belopp;

dels ock besluta, att av detta belopp 249,746 kronor skola under de villkor, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga, utgå för nedan angivna ändamål enligt följande fördelning:

såsom understöd för år 1915 åt kuranstalten Sans Souci	kronor	7,000: —
såsom understöd för år 1915 åt Stockholms alkoholist-		
hem Eolshäll	»	8,500: —
såsom understöd för år 1915 åt kuranstalten Solvik å		
Styrsö	»	7,000: —
till fullbordande och inredning av en nybyggnad vid		
sistnämnda anstalt att utgå under år 1914.....	»	8,000: —

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 6 saml. 23 häft. (Nr 34.) 1

såsom bidrag till uppehållande under år 1914 av verksamheten vid vårdhemmet Berga	kronor	8,650: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1915 av verksamheten vid Strängnäs stifts alkoholisthem vid Härnö	»	5,500: —
till bestridande av kostnaderna för uppförande av ett kallbadhus och en båtbygga vid sistnämnda anstalt	»	1,535: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1914 av verksamheten vid jordbrukskolonien Floda	»	12,000: —
till anordnande av värmeledning vid kolonien att utgå under år 1914	»	2,450: —
såsom understöd för år 1914 åt frälsningsarméns alkoholisthem å Kurön	»	10,000: —
till inköp av inventarier för sistnämnda anstalt och förbättring av dess bostadsförhållanden	»	8,000: —
till uppehållande under år 1915 av verksamheten vid föreningen Vita bandets alkoholisthem för mindre bemedlade kvinnor	»	4,745: —
till reparationer, inventarier m. m. för sistnämnda anstalt	»	10,666: —
till anordnande av ett alkoholisthem vid Rönneholm att utgå under år 1914	»	10,000: —
såsom bidrag till uppehållande av verksamheten vid anstalten under tiden 1 juli 1914—31 december 1915	»	10,950: —
till byggnadsarbeten och inköp av inventarier för ett alkoholisthem vid Gälegården att utgå under år 1914	»	10,000: —
till anordnande av Flodahemmet i Skåne att utgå under år 1914	»	2,500: —
såsom bidrag till verksamheten vid anstalten under år 1914	»	3,000: —
såsom bidrag till verksamheten vid arbetshemmet Björknäs under år 1914	»	3,000: —
till främjande av svenska sällskapet för nykterhet och folkuppföstran, det år 1837 stiftade svenska nykterhetssällskapet verksamhet under år 1915	»	8,000: —
till understöd för fortsatt utgivande under år 1915 av tidskriften Mimer	»	2,000: —

till främjande av Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet under år 1915	kronor	3,000: —
till främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantsförsamlings upplysningsbyrås verksamhet under år 1915	»	8,000: —
till främjande av Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1915.....	»	4,000: —
till främjande av Sveriges nationaltempels av Tempelorden studieverksamhet under år 1915	»	3,000: —
till främjande av nykterhetsorden Verdandis studieverksamhet under år 1915	»	2,000: —
till främjande av Sveriges storloges av I. O. G. T. studieverksamhet under år 1915	»	8,000: —
till främjande av Nationalgodtemplarordens studieverksamhet under år 1915	»	2,000: —
till främjande av nykterhetsföreningen Vita bandets studieverksamhet under år 1915	»	2,000: —
till främjande av Sveriges blåbandsförenings studieverksamhet under år 1915	»	4,000: —
till främjande av järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1915	»	2,000: —
till understöd för utgivande under år 1915 av tidskriften Tirfing	»	1,500: —
såsom bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande verksamhet under år 1915	»	750: —
till främjande av centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet under år 1915.....	»	10,000: —
till anordnande under år 1915 av kurser i alkohologi och hälsolära dels för ämneslärare och ämneslärarinnor vid folk- och småskoleseminarierna, vid folkhögskolorna och de högre folkskolorna samt vid de under överstyrelsens för rikets allmänna läroverk inseende ställda läroanstalterna ävensom för gymnastiklärarna vid folkskoleseminarierna och de allmänna läroverken, dels ock för folkskollärare	»	56,000: —

Summa kronor 249,746: —

samt att återstående 3,000 kronor skola ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för främjande på annat sätt av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder.

I fråga om utredningen i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till det propositionen bilagda statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Vidkommande de av Kungl. Maj:t föreslagna bidragen till anordnande av ett alkoholisthem vid *Rönneholm* och uppehållande av verksamheten därstädes har utskottet hyst någon tvekan angående lämpligheten av att anvisa statsunderstöd till denna anstalt. Såsom av statsrådsprotokollet inhämtas, har Lunds stifts prästers nykterhetsförbund, till vilket nyssnämnda bidrag skulle utgå, för en tid av tio år, räknad från den 1 juni 1914, arrenderat stora boningshuset vid *Rönneholm* med tillhörande stall och vagnsport ävensom viss del av trädgård med rätt för förbundet att jämväl på arrende övertaga visst ytterligare jordområde. Boningshuset, som torde vara lämpligt för ifrågavarande ändamål, kräver emellertid genomgående reparationer, vilka jämte nödiga omändringar även i uthuset ansetts komma att draga en kostnad av minst 5,000 kronor. Till anskaffande av inre och yttre inventarier har beräknats åtgå ett belopp ej understigande 10,000 kronor. Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att förbundet skulle tilldelas bidrag till anordnande av alkoholisthemmet med 10,000 kronor och till uppehållande av verksamheten därstädes under tiden 1 juli 1914—31 december 1915 med 10,950 kronor.

I likhet med socialstyrelsen har utskottet fäst sin uppmärksamhet vid, att förbundet icke skulle bliva ägare till anstaltsbyggnaderna m. m., utan allenast för en tid av 10 år erhålla nyttjanderätt till desamma, samt med anledning därav ansett det kunna ifrågasättas, huruvida tillbörlig trygghet föreläge för att möjligen beviljade medel bleve till bestående gagn för alkoholistvården. Med hänsyn till vad socialstyrelsen samt departementschefen i förevarande avseende anfört, har emellertid utskottet, under uttalande av sin förvissning, att ifrågavarande anstalt även efter de tio årens förlopp skall, om så befinnes nödigt, komma att för sitt ändamål användas, icke velat motsätta sig bifall till Kungl. Maj:ts framställning i denna del.

Utskottet, som i övrigt icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, hemställer alltså,

att riksdagen må

a) till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder på extra stat för år 1915 an-

visa ett anslag av 252,746 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att därav redan under år 1914 av tillgängliga medel utanordna erforderliga belopp;

b) besluta, att av detta belopp 249,746 kronor skola under de villkor, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga, utgå för nedan angivna ändamål enligt följande fördelning:

såsom understöd för år 1915 åt kuranstalten Sans Souci	kronor	7,000: —
såsom understöd för år 1915 åt Stockholms alkoholisthem Eols-häll	»	8,500: —
såsom understöd för år 1915 åt kuranstalten Solvik å Styrso	»	7,000: —
till fullbordande och inredning av en nybyggnad vid sistnämnda anstalt att utgå under år 1914	»	8,000: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1914 av verksamheten vid vårdhemmet Berga	»	8,650: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1915 av verksamheten vid Strängnäs stifts alkoholisthem vid Härnö	»	5,500: —
till bestridande av kostnaderna för uppförande av ett kallbadhus och en båtbygga vid sistnämnda anstalt	»	1,535: —
såsom bidrag till uppehållande under år 1914 av verksamheten vid jordbrukskolonien Floda	»	12,000: —
till anordnande av värmeledning vid kolonien att utgå under år 1914	»	2,450: —
såsom understöd för år 1914 åt frälsningsarméns alkoholisthem å Kurön	»	10,000: —
till inköp av inventarier för sistnämnda anstalt och förbättring av dess bostadsförhållanden	»	8,000: —

till uppehållande under år 1915 av verksamheten vid föreningen Vita bandets alkoholisthem för mindre bemedlade kvinnor.....	kronor	4,745: —
till reparationer, inventarier m. m. för sistnämnda anstalt	»	10,666: —
till anordnande av ett alkoholisthem vid Rönneholm att utgå under år 1914	»	10,000: —
såsom bidrag till uppehållande av verksamheten vid anstalten under tiden 1 juli 1914--31 december 1915	»	10,950: —
till byggnadsarbeten och inköp av inventarier för ett alkoholisthem vid Gälegården att utgå under år 1914.....	»	10,000: —
till anordnande av Flodahemmet i Skåne att utgå under år 1914...	»	2,500: —
såsom bidrag till verksamheten vid anstalten under år 1914	»	3,000: —
såsom bidrag till verksamheten vid arbetshemmet Björknäs under år 1914	»	3,000: —
till främjande av svenska sällskapets för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade svenska nykterhetssällskapets verksamhet under år 1915	»	8,000: —
till understöd för fortsatt utgivande under år 1915 av tidskriften Mimer	»	2,000: —
till främjande av Sveriges lärares nykterhetsförbunds verksamhet under år 1915	»	3,000: —
till främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantsförsamlings upplysningsbyrås verksamhet under år 1915	»	8,000: —

till främjande av Sveriges studerande ungdoms helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1915.....	kronor	4,000: —
till främjande av Sveriges nationaltempels av Templarorden studieverksamhet under år 1915.....	»	3,000: —
till främjande av nykterhetsorden Verdandis studieverksamhet under år 1915	»	2,000: —
till främjande av Sveriges storloges av I. O. G. T. studieverksamhet under år 1915	»	8,000: —
till främjande av Nationalgodtemplarordens studieverksamhet under år 1915	»	2,000: —
till främjande av nykterhetsföreningen Vita bandets studieverksamhet under år 1915	»	2,000: —
till främjande av Sveriges blåbandsförenings studieverksamhet under år 1915	»	4,000: —
till främjande av järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet under år 1915	»	2,000: —
till understöd för utgivande under år 1915 av tidskriften Tirfing ...	»	1,500: —
såsom bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande verksamhet under år 1915	»	750: —
till främjande av centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet under år 1915	»	10,000: —
till anordnande under år 1915 av kurser i alkohologi och hälsolära dels för ämneslärare och ämneslärarinnor vid folk- och småskoleseminarierna, vid folkhögskolorna och de högre folkskolorna samt vid de under överstyrelsens för		

Statsutskottets utlåtande Nr 34.

rikets allmänna läroverk inseende
ställda läroanstalterna ävensom för
gymnastiklärarna vid folkskole-
seminarierna och de allmänna
läroverken, dels ock för folkskol-
lärare

kronor 56,000: —

Summa kronor 249,746: —

samt att återstående 3,000 kronor skola ställas till
Kungl. Maj:ts förfogande för främjande på annat sätt av
nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder.

Stockholm den 17 juli 1914.

På statsutskottets vägnar:

F. CL:SON WACHTMEISTER.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från Första kammaren: herrar greve *F. Cl:son Wachtmeister*, *O. Jonsson*, *H. F. Lamm*, greve *Ph. O. L. Klingspor*, *O. M. Strömberg*, *A. N. Hahn*, *A. Åström*, *G. M. H. Ekelund*, *F. Berglund*, *I. E. G. Svensson*, *C. I. Asplund* och *J. S. Almer* samt
från andra kammaren: herrar *A. Ekman*, *J. Ström*, *G. Odqvist*, *N. E. Lindberg*,
A. Wiklund, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *A. Anderson* i Råstock, *A. R. Lundblad*, *K. O. Strid* och *S. Bengtsson* i Norup.